

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ

МАРТ 2002 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1	Финансиране на бюджетния дефицит с емисии държавни ценни книжа	5
2	Динамика на вътрешния дълг	22
3	Динамика на външния дълг	31
4	Структура на държавния дълг	35
5	Обзор на международните капиталови пазари	37

Използвани съкращения

БВП	– брутен вътрешен продукт
ГДЦК	– гаранционни държавни ценни книжа
ДЦК	– държавни ценни книжа
ЕБВР	– Европейска банка за възстановяване и развитие
ЕИБ	– Европейска инвестиционна банка
ЗБНБ	– Закон за Българската народна банка
ЗДБ	– Закон за държавния бюджет
ЗДЗВСТБ	– Закон за държавна защита на влогове и сметки в търговските банки, за които БНБ е поискала откриване на производство по несъстоятелност
ЗУНК	– Закон за уреждане на необслужваните кредити, договорени до 31 декември 1990 г.
ОЛП	– основен лихвен процент
ПЗР	– преходни и заключителни разпоредби
ПМС	– Постановление на Министерския съвет
ФРС	– Федерална резервна система на САЩ
ЈВІС	– Japan Bank for International Cooperation (Японска банка за международно сътрудничество)
SDR	– СПТ, специални права на тираж

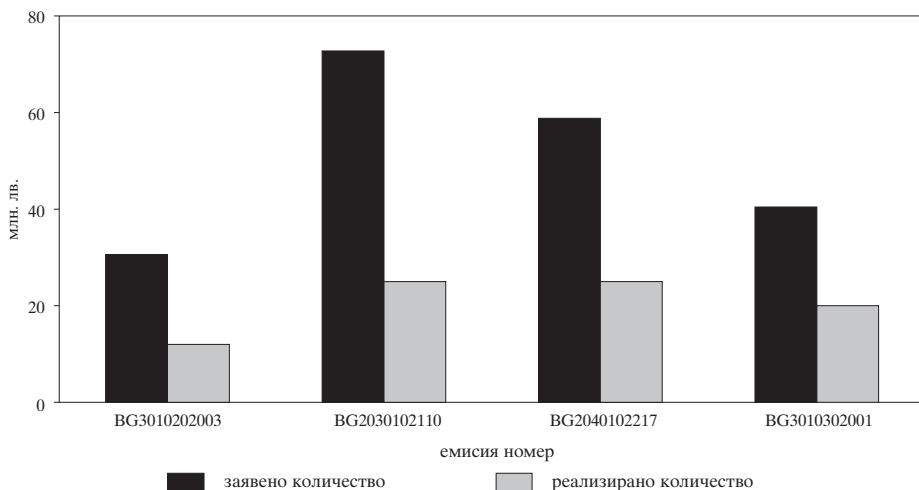
ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ ДЕФИЦИТ С ЕМИСИИ ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА

През март Министерството на финансите емитира чрез провеждани от БНБ аукционни четири емисии на държавни ценни книжа по реда на Наредба № 5, от които две емисии на краткосрочни съкровищни бонове, продавани с отстъпка от номинала (№ BG3010202003 и BG3010302001), една емисия на средносрочни (3-годишни) съкровищни облигации от отворен тип (№ BG2030102110) и една емисия на дългосрочни (7-годишни) съкровищни облигации също от отворен тип (№ BG2040102217). При седемгодишните съкровищни облигации през месеца е осъществено поредното отваряне на емисията, чиято дата на емитиране бе през февруари т. г.

На аукционите първичните дилъри заявиха поръчки общо за 202 583.05 хил. лв., в т. ч. за тримесечни – 30 601.05 хил. лв., за дванадесетмесечни – 40 420 хил. лв., за тригодишни – 72 750 хил. лв. и за седемгодишни – 58 812 хил. лв. (графика 1). Одобрените поръчки са с номинална стойност 82 000 хил. лв., в т. ч. тримесечни – за 12 000 хил. лв., дванадесетмесечни – за 20 000 хил. лв., тригодишни – за 25 000 хил. лв. и седемгодишни – за 25 000 хил. лв. (графики 2 и 3). Коефициентът на покритие за реализираните през месеца емисии възлиза на 2.47, като за съответните видове ДЦК е, както следва: за тримесечните – 2.55, за дванадесетмесечните – 2.02, за тригодишните – 2.91 и за седемгодишните – 2.35 (графика 4). Като цяло общият коефициент на покритие на реализираните емисии през месеца продължава да отбелязва лек спад, възлизащ на 6.44%, в сравнение с предход-

Графика 1

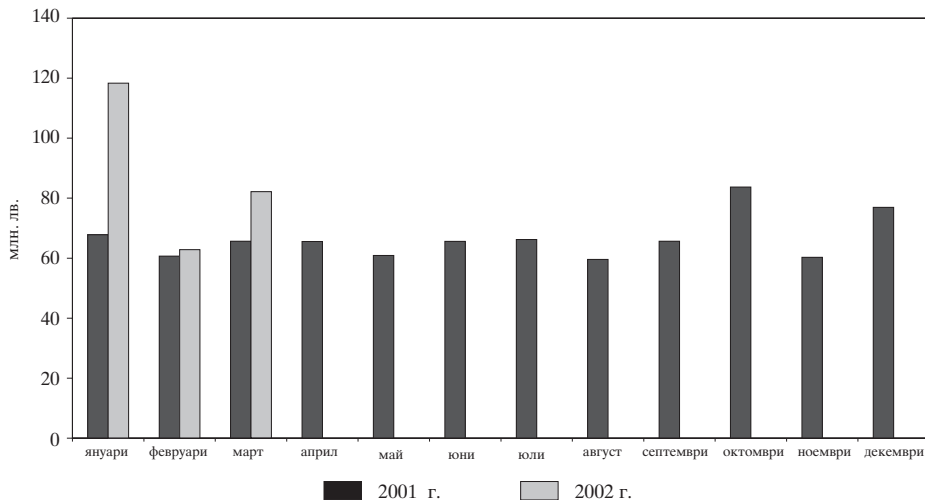
Заявено и реализирано количество ДЦК през март

ния, което се дължи на конкретно провежданата от първичните дилъри политика, свързана с ликвидността и инвестирането на свободните им парични средства в ДЦК.

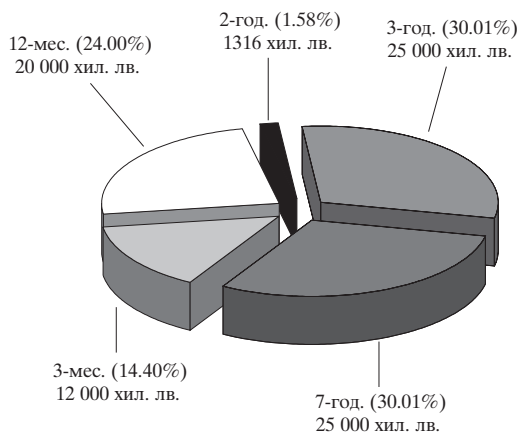
Графика 2

Реализирани емисии ДЦК

Графика 3

Структура и обем на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит през март

Забележка: Включени са и ДЦК от целеви емисии.

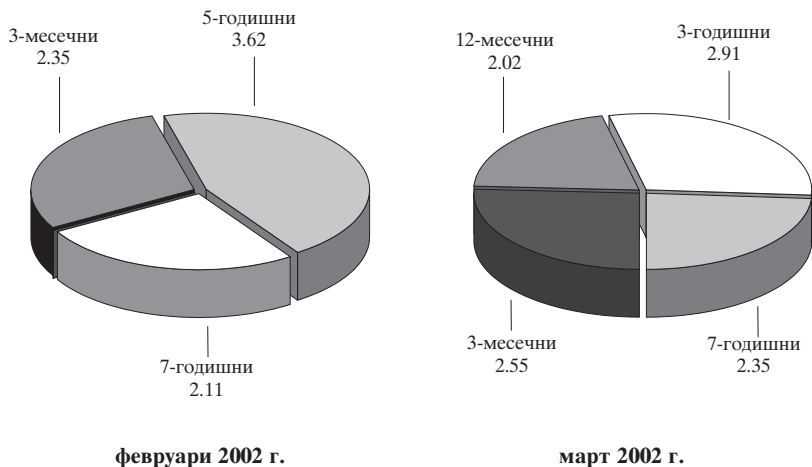
Емитираните ДЦК през март са с 16.52 млн. лв. в повече в сравнение със същия период на 2001 г. (графика 2). Обстоятелството продължава да е следствие както от предприетото реструктуриране, така и от увеличаването на обемите новоемитирани държавни дългови инструменти.

Постигната през месеца средна годишна доходност по отношение на всички видове държавни ценни книжа, емитирани на първичния пазар, потвърждава тенденцията на спад и тренда съответно с отрицателен знак. Доходността на тримесечните съкровищни бонове отбелязва нов минимум за близо едногодишен период, реализирайки намаление от 11 базисни точки в сравнение с предходния месец и вече достига до 4.43%. Средната годишна доходност на дванадесетмесечните ценни книжа възлиза на 4.97%, което определя спад от 14 базисни точки в сравнение с ноември на предходната година, когато за последен път са били емитирани. Най-голямо е намалението в доходността при тригодишните ДЦК, която от 6.98% през декември 2000 г. (отново базата за сравнение е месецът, през който за последен път са били емитирани) спада със 108 базисни точки и достига 5.90% през март т. г. При седемгодишните облигации средногодишната доходност, постигната през месеца, е 7.04% при съответен спад от 13 базисни точки в сравнение с предходния месец (графики 5, 6 и 8).

През месеца настъпиха падежите на 2 емисии съкровищни бонове от 2001 г. (№ BG3012601004 и BG3012701002) и на 1 емисия съкровищни облигации от 2000 г. (№ BG2030300110).

Графика 4

Коефициенти на покритие на реализираните емисии*

* Съотношение между заявено и реализирано количество ДЦК.

През март са пуснати в обращение две емисии на двегодишни съкромощни облигации, предназначени за пряка продажба на граждани – емисии №, № 705/13.03.2002 г. и 706/27.03.2002 г. Пласираните за същия период държавни ценни книжа възлизат на обща номинална стойност 1315.98 хил. лв. (графика 11). През месеца настъпиха падежите на две емисии от 2000 г. на обща стойност 994.72 хил. лв. Обратно изкупените книжа през март възлизат на 264.10 хил. лв. (графика 12).

Цени за 100 лв. номинал на реализираните емисии

ФЕВРУАРИ 2002 г.

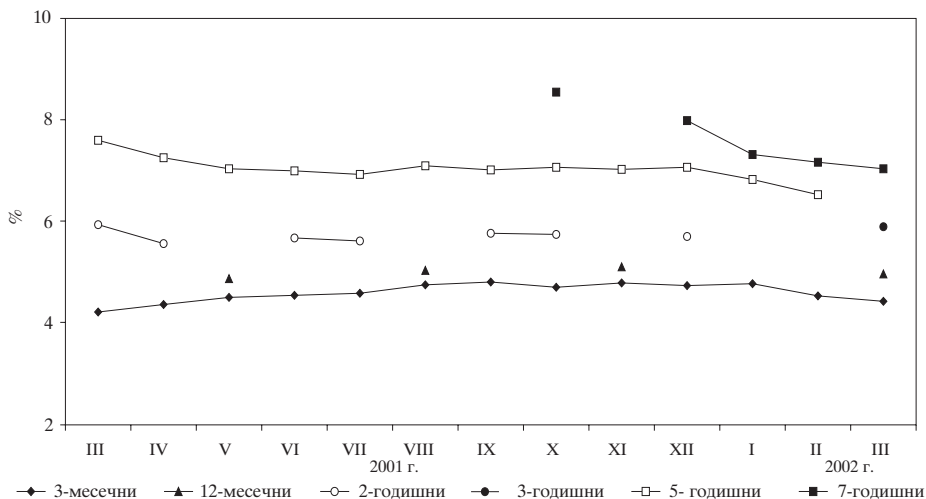
	3-месечни	5-годишни	7-годишни
	BG3010102005	BG2030002112	BG2040102217
минимална	98.87	101.65	98.85
средна	98.89	101.98	99.05
максимална	99.03	102.48	101.12

МАРТ 2002 г.

	3-месечни	12-месечни	3-годишни	7-годишни
	BG3010002007	BG2030002112	BG2040002219	BG2040002219
минимална	98.87	95.13	101.27	99.16
средна	98.88	95.20	101.62	99.77
максимална	99.00	95.65	102.45	101.10

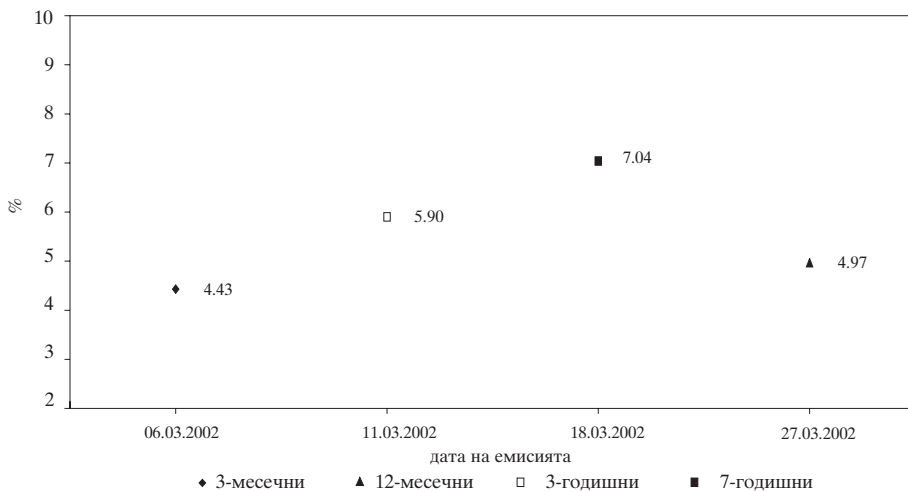
Графика 5

Доходност на ДЦК, постигната на първичния пазар

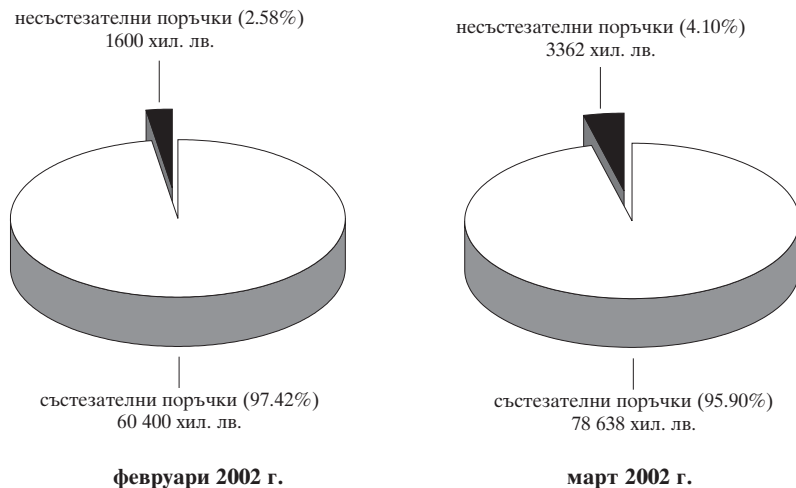
Забележка: Доходността е на средна годишна база.

Динамика на средната годишна доходност на ДЦК на първичния пазар

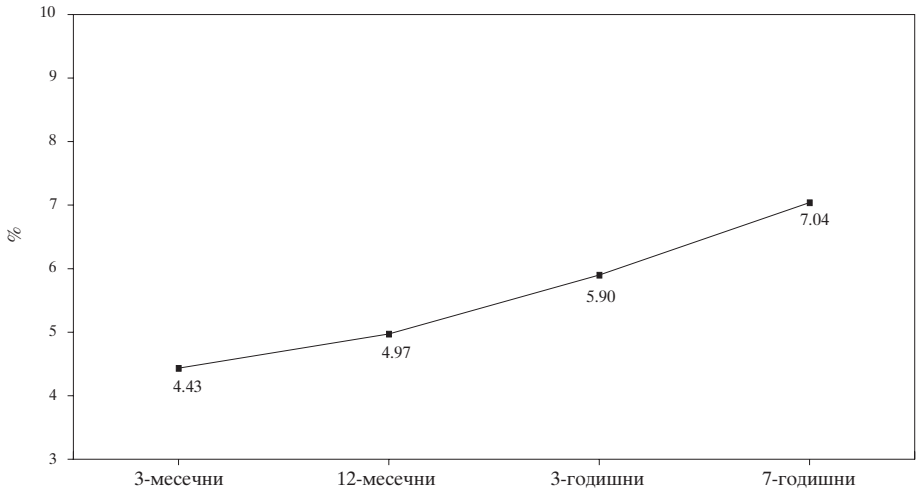

Забележка: Емисиите на 3- и 7-годишни ДЦК са от отворен тип, като посочените дати са датите на проведените аукциони.

ДЦК, закупени на първичния пазар чрез състезателни и несъстезателни поръчки

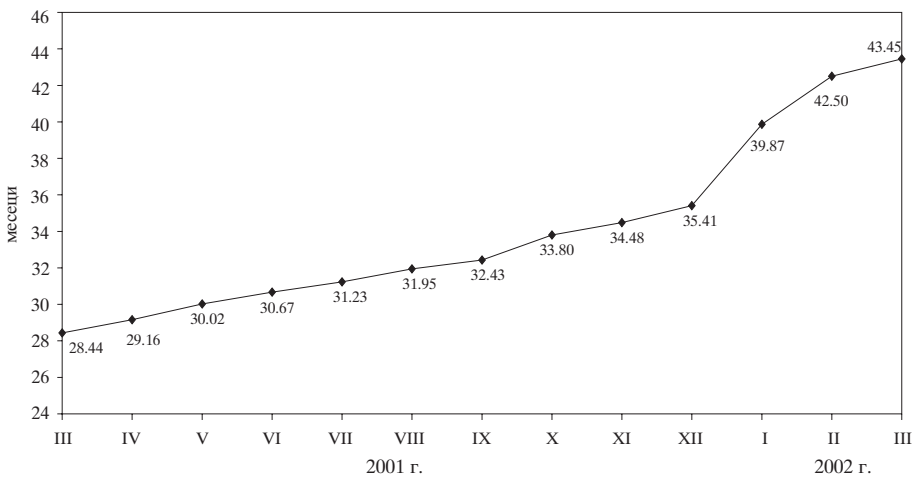

Доходност на ДЦК на първичния пазар през март

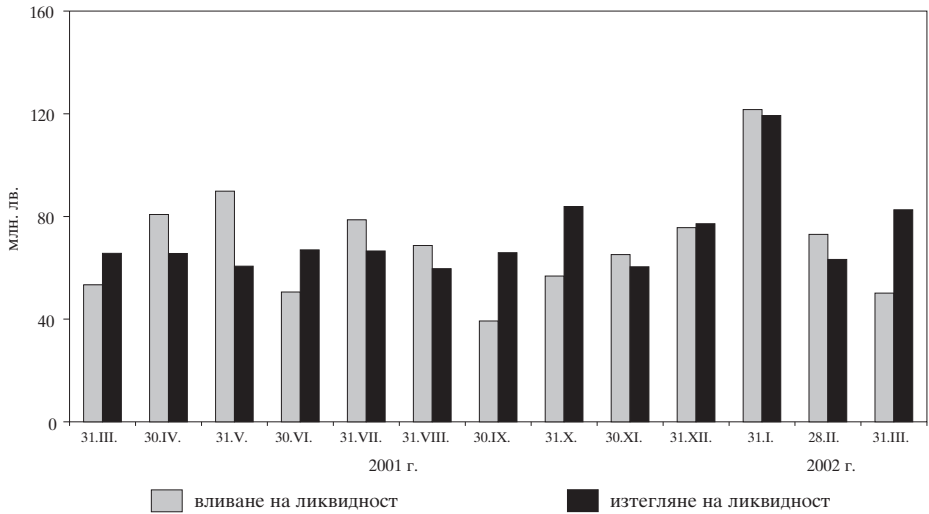
Забележка: Доходността е среднопретеглена за месеца и е на средна годишна база.

Средна продължителност в месеци на емисиите в обращение

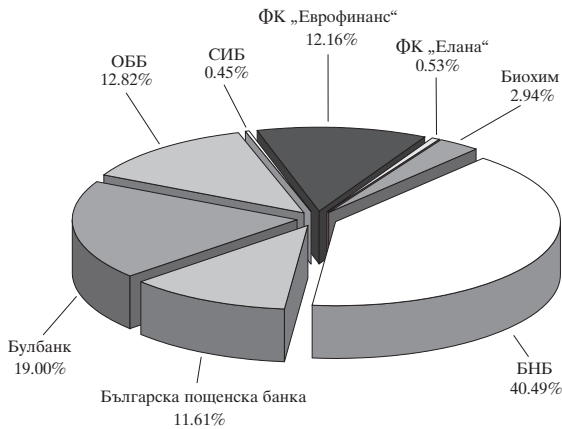

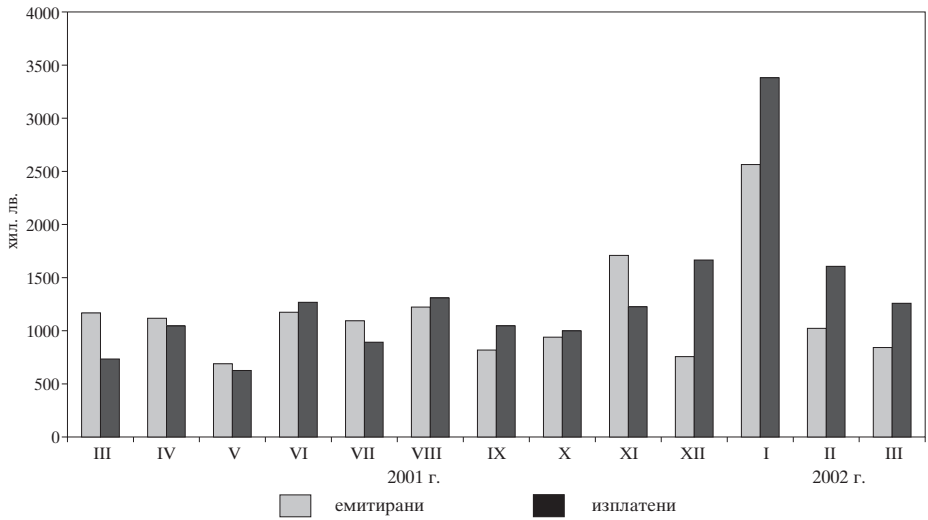
Забележка: Средната продължителност е изчислена на база матуриретната структура на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит.

Вливане и изтегляне на ликвидност чрез падежи и емисии на ДЦК

Извършени от първични дилъри през март преки продажби на ДЦК от целеви емисии

Емитирани и изплатени ДЦК от целеви емисии

Емисии на сконтони съкровищни бонове в обращение

Номер на емисията	BG3011001008	BG3011701003	BG3012401009	BG3010002007	BG3010102005	BG3010202003	BG3010302001
Дата на емитиране	09.05.2001	08.08.2001	14.11.2001	02.01.2002	06.02.2002	06.03.2002	27.03.2002
Дата на падежа	09.05.2002	08.08.2002	14.11.2002	02.04.2002	06.05.2002	06.06.2002	27.03.2003
Номинална стойност на предложеното количество (хил. лв.)	20 000.00	20 000.00	20 000.00	12 000.00	12 000.00	12 000.00	20 000.00
Съвкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	52 400.00	39 000.00	30 300.00	11 530.00	28 164.50	30 601.05	40 420.00
Съвкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	20 000.00	20 000.00	20 000.00	11 530.00	12 000.00	12 000.00	20 000.00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	95.28	95.14	95.07	98.82	98.89	98.88	95.20
Средна отстъпка на 100 лв. номинал (%)	4.72	4.86	4.93	1.18	1.11	1.12	4.80
Средна годишна доходност (%)	4.89	5.04	5.11	4.78	4.54	4.43	4.97
Ефективна годишна доходност (%)	4.88	5.04	5.11	4.86	4.62	4.51	4.97
Коефициент на покритие	2.62	1.95	1.52	0.96	2.35	2.55	2.02

Емисии на съкровищни облигации в обращение

Номер на емисията	BG2034797121	BG2030798115	BG2030998111	BG2031198117	BG2030699115	BG2030999119	BG2030100114 ¹	BG2030400118 ²
Дата на емитиране	16.05.1997	30.04.1998	28.05.1998	02.07.1998	31.03.1999	29.04.1999	09.02.2000	05.04.2000
Дата на падежа	10.05.2002	24.04.2003	22.05.2003	26.06.2003	24.03.2004	22.04.2004	05.02.2003	03.04.2002
Номинална стойност на предложеното количество (хил. лв.)	20 000.00	1 000.00	2 000.00	2000.00	2 000.00	3 000.00	50 000.00	50 000.00
Съвкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	20 000.00	3 605.00	3 440.00	2070.00	2 795.00	1 190.00	192 244.60	151 083.50
Съвкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	20 000.00	1 000.00	2 000.00	2000.00	2 000.00	1 190.00	50 000.00	50 000.00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	100.00	87.14	84.78	76.20	86.35	78.37	101.20	100.83
Средна отстъпка на 100 лв. номинал (%)		12.86	15.22	23.80	13.65	21.63		
Лихвен процент	ОЛП+4	8.00	8.00	7.00	9.00	9.00	9.00	7.00
Коефициент на покритие	1.00	3.61	1.72	1.04	1.40	0.40	3.84	3.02

(продължава)

(продължение)

Номер на емисията	BG2030500115 ²	BG2030600113 ²	BG2030700111 ²	BG2030800119 ²	BG2030900117 ²	BG2031000115 ²	BG2030001114 ⁸	BG2030101112 ²
Дата на емитиране	19.04.2000	05.07.2000	19.07.2000	04.10.2000	11.10.2000	18.10.2000	10.01.2001	24.01.2001
Дата на падежа	16.04.2003	03.07.2002	16.07.2003	02.10.2002	05.10.2005	15.10.2003	10.01.2003	24.01.2006
Номинална стойност на предложеното количество (хил. лв.)	30 000.00	50 000.00	30 000.00	50 000.00	40 000.00	30 000.00	50 000.00	60 000.00
Съвкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	120 312.85	135 755.00	131 450.00	126 512.50	113 365.10	110 383.00	121 965.00	253 630.14
Съвкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	30 000.00	50 000.00	30 000.00	50 000.00	40 000.00	30 000.00	50 000.00	60 000.00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	100.61	101.16	102.09	101.88	100.35	102.15	101.61	105.02
Средна отстъпка на 100 лв. номинал (%)								
Лихвен процент	8.00	7.00	8.00	7.00	9.00	7.50	6.50	9.00
Коефициент на покритие	4.01	2.72	4.38	2.53	2.83	3.68	2.44	4.23

(продължава)

(продължение)

Номер на емисията	BG202020110 ³	BG202030301118 ²	BG202030401116 ³	BG202030501113 ²	BG202030601111 ³	BG202030701119 ²	BG202040001211 ³	BG202030002112 ^{3,4}
Дата на емитиране	11.04.2001	25.04.2001	11.07.2001	25.07.2001	10.10.2001	24.10.2001	31.10.2001	09.01.2002
Дата на падежа	11.04.2003	25.04.2006	11.07.2003	25.07.2006	10.10.2003	24.10.2006	31.10.2008	09.01.2007
Номинална стойност на предложеното количество (хил. лв.)	50 000,00	60 000,00	50 000,00	60 000,00	50 000,00	60 000,00	30 000,00	45 000,00
Съкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	95 565,00	165 396,00	87 163,00	140 070,00	77 900,00	127 550,00	108 287,00	135 320,00
Съкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	50 000,00	60 000,00	50 000,00	60 000,00	50 000,00	60 000,00	30 000,00	45 000,00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	102.34	104.91	101.24	101.01	101.18	100.89	96.72	101.57
Средна отстъпка на 100 лв. номинал (%)							3.28	
Лихвен процент	6.50	8.00	6.00	7.00	6.00	7.00	7.50	7.00
Коефициент на покритие	1.91	2.76	1.74	2.33	1.56	2.13	3.61	3.01

(продължава)

(продължение)

Номер на емисията **BG2040002219³ BG2040102217 3.4** **BG2030102110⁵**

Дата на емитиране 16.01.2002 20.02.2002 13.03.2002
Дата на падежа 16.01.2009 20.05.2009 13.03.2005

Номинална стойност на предложено количество (хил. лв.) 60 000.00 55 000.00 25 000.00

Съкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.) 205 626.00 122 162.00 72 750.00

Съкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.) 80 000.00* 55 000.00 25 000.00

Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%) 101.17 99.37 101.62

Средна отстъпка на 100 лв. номинал (%)

Лихвен процент 7.50 7.00 6.50

Коефициент на покритие 3.43 2.22 2.91

¹ Посочената цена е резултат от проведените четири аукциона за продажба на емисията и включва натрупаната лихва към датите на аукционите.

² Посочената цена е резултат от проведените три аукциона за продажба на емисията и включва натрупаната лихва към датите на аукционите.

³ Посочената цена е резултат от проведените два аукциона за продажба на емисията и включва натрупаната лихва към датите на аукционите.

⁴ Общият размер на емисията е 90 000 хил. лв., като оставащото количество МФ ще продава на аукционен принцип.

⁵ Общият размер на емисията е 50 000 хил. лв., като оставащото количество МФ ще продава на аукционен принцип.

* Съгласно взетото на 21 януари 2002 г. от МФ решение, общият обем на емисията бе увеличен на 80 000 хил. лв.

Гаранционни държавни ценни книжа

Номер на емисията	BG2040296225	BG2040396223	BG2040596228	BG2044397227	BG2047397224	BG2047597229	BG2047697227
Дата на емитиране	05.06.1996	12.06.1996	27.06.1996	18.08.1997	22.10.1997	22.10.1997	05.11.1997
Дата на падежа	28.05.2003	01.06.2003	19.06.2003	09.08.2004	13.10.2004	13.10.2004	27.10.2004
Главница (хил. лв.)	1714.29	1811.06	226.59	12 677.91	1398.31	4555.87	6209.87
Лихвен процент	ОЛП	ОЛП	ОЛП	ОЛП	ОЛП	ОЛП	ОЛП
Лихвени плащания	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни
Погасителни вноски	равни годишни	равни годишни	равни годишни	равни годишни	равни годишни	равни годишни	равни годишни
Матуритет (в години)	7	7	7	7	7	7	7

На основание чл. 8 и чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗДЗВСТБ (ДВ, бр. 46 от 29.V.1996 г., изм., бр. 90 от 24.X.1996 г., в сила от 24.X.1996 г.), Министерството на финансите емитира левови гаранционни държавни ценни книжа (ГДЦК) при следните условия:

- срок за погасяване 7 години;
- лихва – ОЛП за периода, платима на 6 месеца;
- погасителен план – равни годишни погасителни плащания.

Законът за гарантиране на влоговете в банките (ДВ, бр. 49 от 29 април 1998 г.) отменя ЗДЗВСТБ. Режимът по този закон се запазва за влоговете и сметките в банки, които са обявени в несъстоятелност до влизане в сила на Закона за гарантиране на влоговете в банките, както и за функционирането на специалния фонд за държавна защита на влогове и сметки и обслужването на ГДЦК.

Главниците на ГДЦК са по фактически данни към 31 март 2002 г.

ДЦК, емитирани за уреждане на необслужваните кредити на държавни предприятия към банките

Номер на емисията	БГ 2000192224	БГ 2009993226	БГ 2009893228	БГ 2009794228	БГ 2009693222	200/1995 г.
Нормативна регламентация	ПМС № 244/91	ПМС № 186/93	чл. 4 ЗУНК/93	чл. 5 ЗУНК/93	ПМС № 3/94	ПМС № 89/95
Дата на емисията	01.01.1992	01.07.1993	01.10.1993	01.01.1994	01.12.1993	31.05.1995
Дата на падежа	01.01.2011	01.07.2017	01.10.2018	01.01.2019	01.12.2018	21.05.2002
Матуритет (в години)	19	24	25	25	25	7
Гратисен период (в години)	4	4	5	5	5	4
Срок на погасяване (в години)	15	20	20	20	20	3
Погасителни вноски	15 равни	20 равни	20 равни	20 равни	20 равни	6 равни
	годишни	годишни	годишни	годишни	годишни	полугодишни
Размер на главницата (хил.)	2476.56 (лв.)	2034.93 (лв.)	7335.87 (лв.)	218 821.02 (щ. д.)	785.48 (лв.)	1553.38 (лв.)
Лихвени плащания	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни	годишни	полугодишни
Размер на лихвата	ОЛП+1	ОЛП	ОЛП	LIBOR*	ОЛП	ОЛП

* Шестмесечен LIBOR за щатския долар, действащ за предходния лихвен период, като размерът на лихвения купон се обявява от министъра на финансите до три дена след началото на всеки лихвен период.

Главниците са по фактически данни към 31 март 2002 г.

Съгласно ПМС № 221 от 1995 г. притежателите на държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ЗУНК, договорени до 31.XII.1990 г., ПМС № 244 от 1991 г., ПМС № 186 от 1993 г. и ПМС № 3 от 1994 г., могат да се използват като платежно средство в приватизационни сделки.

Съгласно ПМС № 22 от 1995 г. държавни дългосрочни облигации, емитирани по ЗУНК, могат да се използват за погасяване на задълженията на държавни предприятия, фирми и търговски дружества към държавата, преоформени по реда на чл. 10 от ЗУНК. При погасяване на задълженията държавните дългосрочни облигации се приемат по номинал – за облигациите, деноминирани в щатски долари, и 80% от номинала – за облигациите, деноминирани в левове.

ДЦК, деноминирани в евро

Номер на емисията	BG204009223
Дата на емитиране	01.07.1999
Дата на падежа	01.01.2019
Главница (хил. евро)	105 443.36
Лихвен процент	EURIBOR *
Дати на лихвените плащания	полугодишни
Погасителни вноски	20 равни годишни

Държавните ценни книжа, деноминирани в евро, са емитирани на основание § 10 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г.

* Шестмесечен EURIBOR, действащ за предходния лихвен период, като размерът на лихвения купон се обявява от министъра на финансите до три дена след началото на всеки лихвен период.

Емисия BG 204009223, деноминирана в евро, има статута на емисия BG 2009794228 (емитирана на основание чл. 5 от Закона за уреждане на необслужваните кредити, договорени до 31 декември 1990 г.), деноминирана в щатски долари.

Главницата на емисия BG 204009223 е по фактически данни към 31 март 2002 г.

Предстоящи плащания по ДЦК през май 2002 г.

(хил. лв.)

	понеделник	вторник	сряда	четвъртък	петък
			1	2	3
ГДЦК			142.4		
	6	7	8	9	10
бонове облигации целеви	12 000.0	31.2	834.9	20 000.0 9.9	20 859.0
	13	14	15	16	17
облигации					
	20	21	22	23	24
облигации целеви ПМС 89	938.8	15.4 1 588.8	584.0	79.8 10.2	
	27	28	29	30	31
ГДЦК			896.1		

Забележка: Когато определените за плащане ден е неработен плащането се извършва на следващия работен ден.

Календар на емисиите ДЦК през май 2002 г.

Дата на аукциона	Дата на емисията	Дата на падежа	Срок на емисията	Предвиден обем (лв.)	Общ номинал на емисията (лв.)
29.04.2002	02.05.2002	02.08.2002	3-месечни	12 000 000	
07.05.2002*	09.01.2002	09.01.2007	5-годишна	20 000 000	90 000 000
ОБЩО в т. ч.:				32 000 000	
бонове				12 000 000	
облигации				20 000 000	

* Емисия от отворен тип.

Министерството на финансите си запазва правото при необходимост да извършва корекции в обявения календар.

Размерът на вътрешния дълг към края на март е 1 917 158.5 хил. лв., а на вътрешния държавен дълг – 1 911 560.5 хил. лв. В сравнение с предходния месец вътрешният дълг нараства с 27 221.4 хил. лв. В общия размер на дълга делът на ДЦК за структурната реформа спада до 38.6% за сметка на увеличението на дела на ДЦК за финансиране на дефицита, който съответно нараства до 61.1%. Държавногарантираният дълг остава 0.3% (графика 13).

Сумата на ДЦК за финансиране на дефицита отбелязва увеличение през изтеклия месец с 33 142.7 хил. лв. и достига 1 171 976.3 хил. лв. Емитираните книжа са на стойност 82 158.4 хил. лв., като 1316 хил. лв. от тях са продадени пряко на физически лица. Новоиздадените облигации са 51 253.4 хил. лв., а боновете – 30 905 хил. лв. Изплатените ценни книжа са 49 015.7 хил. лв., като 19 770.4 хил. лв. от тях са краткосрочни. В резултат на извършените операции в матуритетната структура на ДЦК за финансиране на дефицита се отбелязва увеличение на дела на 3-годишните и 7-годишните с 1.78 пункта, които достигат съответно 14.1% и 13.9%. В размера на държавния дълг увеличение има и при 12-месечните с 1.49 пункта и дял съответно от 6.5%. При всички останали срокове има намаление, като най-голям спад реализират двегодишните облигации – с 3.4 пункта, достигайки до 32.5% (графика 14). Среднопретегленият матуритет на ДЦК за финансиране на дефицита е 3 години и 8 месеца.

Държавните ценни книжа, емитирани за структурната реформа, намаляват през месеца с 5496.6 хил. лв. и общият им размер възлиза на 739 584.2 хил. лв. Постигнатият резултат е следствие от канцелирането на ЗУНК облигации, деноминирани в щатски долари (емисия № 97 от 1994 г.) в размер на 42 302.4 хил. щ. д. Канцелирането е осъществено по две направления. През месеца Министерството на финансите обяви извънредна подписка за замяна на доларови ЗУНК облигации с държавни дългосрочни облигации, деноминирани в евро (емисия № 400 от 1999 г.). В следствие на тази подписка емитираните по ЗУНК и деноминирани в щатски долари облигации с номинална стойност 42 017 хил. щ. д. бяха заменени срещу дългосрочни облигации, деноминирани в евро с номинал 48 204.1 хил. евро. Освен това през месеца по реда на ПМС № 22 от 1995 г. бяха канцелирани ЗУНК облигации на стойност 285.4 хил. щ. д., използвани за погасяване на задължения по ЗУНК към държавата.

Движението на дълга през месеца води до съществено разместване във валутната структура (графика 15). Делът на ДЦК в евро нараства с 4.8 пункта и достига 10.8%, а ДЦК в щатски долари намаляват до 25.7%. ДЦК в левове са 62.8%. В матуритетната структура също настъпват някои изменения. Краткосрочните ДЦК са 5.8%, средносрочните – 46.9% и дългос-

рочните – 47.3% (графика 16). Делът на ДЦК с фиксирани лихвени купони е 60.3%, а на тези с плаващ лихвен купон – 39.7% (графика 17).

Изплатените лихви и отстъпки през март са 35 679.9 хил. лв. По ДЦК за финансиране на дефицита са изплатени 18 547 хил. лв., или 52% от общата сума на лихвите и отстъпките (графика 19). С най-голям дял от тях са разходите по двегодишните облигации – 47%.

Вътрешен дълг

(хил. лв./хил. евро/хил. щ. д.)

Структура на дълга	Размер на дълга към 31.12.2001 г.	Изменение на дълга през 2002 г.		Размер на дълга към 31.03.2002 г.
		увеличение	намаление	
I. ДЪЛГ ПО ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ ДЕФИЦИТ				
1. ДЦК, емитирани през 1997 г.	20 000.0	-	-	20 000.0
5-годишни	20 000.0	-	-	20 000.0
2. ДЦК, емитирани през 1998 г.	4 090.9	-	-	4 090.9
5-годишни	4 090.9	-	-	4 090.9
3. ДЦК, емитирани през 1999 г.	2 659.7	-	-	2 659.7
5-годишни	2 659.7	-	-	2 659.7
4. ДЦК, емитирани през 2000 г.	432 328.0	89 665.5	-	342 662.5
2-годишни	252 608.6	89 665.5	-	162 943.1
3-годишни	139 929.7	-	-	139 929.7
5-годишни	39 789.7	-	-	39 789.7
5. ДЦК, емитирани през 2001 г.	618 167.9	78 852.0	-	539 315.9
5.1. Краткосрочни	135 454.2	78 357.1	-	57 097.1
3-месечни	59 298.5	59 298.5	-	-
12-месечни	76 155.7	19 058.6	-	57 097.1
5.2. Средносрочни	482 713.7	494.8	-	453 218.2
2-годишни	213 819.2	494.8	-	213 324.3
5-годишни	239 956.9	-	-	239 956.9
5.3. Дългосрочни	28 937.6	-	-	28 937.6
7-годишни	28 937.6	-	-	28 937.6
6. ДЦК, емитирани през 2002 г.		263 247.2	-	263 247.2
6.1. Краткосрочни		54 165.9	-	54 165.9
3-месечни		35 126.6	-	35 126.6
12-месечни		19 039.3	-	19 039.3
6.2. Средносрочни		74 428.2	-	74 428.2
2-годишни		4 428.2	-	4 428.2
3-годишни		25 000.0	-	25 000.0
5-годишни		45 000.0	-	45 000.0
6.3. Дългосрочни		134 653.1	-	134 653.1
7-годишни		134 653.1	-	134 653.1
ВСИЧКО РАЗДЕЛ I	1 077 246.6	263 247.2	168 517.5	1 171 976.3

II. ДЪЛГ ПО ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ЗА СТРУКТУРНАТА РЕФОРМА

A1. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ПМС № 244/1991 г.	2 751.7	275.2	-	2 476.6
A2. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ПМС № 234/1992 г.	2 034.9	-	-	2 034.9
A3. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на чл. 4 и 5 от ЗУНК/1993 г.				
в левове	7 335.9	-	-	7 335.9
деноминирани в щатски долари	277 123.8	58 302.8	-	218 821.0
левава равностойност	615 009.9	-	-	490 574.8

(продължава)

(продължение)

деноминирани в евро	60 606.3	48 204.1	3 367.0	105 443.4
левава равностойност	118 535.6			206 229.3
А4. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ПМС № 3/1994 г.	785.5		-	785.5
А5. Държавни облигации, емитирани по реда на чл. 2 от ПМС № 89/1995 г.	1 553.4		-	1 553.4
ВСИЧКО А	748 006.8			710 990.3
Б1. ДЦК, емитирани в левове по реда на чл. 8 и 9 от ЗДЗВСТБ/1996 г.	28 593.9			28 593.9
ДЦК, емитирани през 1996 г.	3 751.9			3 751.9
ДЦК, емитирани през 1997 г.	24 842.0			24 842.0
ВСИЧКО Б	28 593.9			28 593.9
ВСИЧКО РАЗДЕЛ II	776 600.7			739 584.2
ОБЩ РАЗМЕР НА ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ	1 853 847.3			1 911 560.5
III. ВЪТРЕШНИ ДЪРЖАВНИ ГАРАНЦИИ	6 653.3			5 598.0
ОБЩ РАЗМЕР НА ВЪТРЕШНИЯ ДЪЛГ	1 860 500.6			1 917 158.5

Забележки:

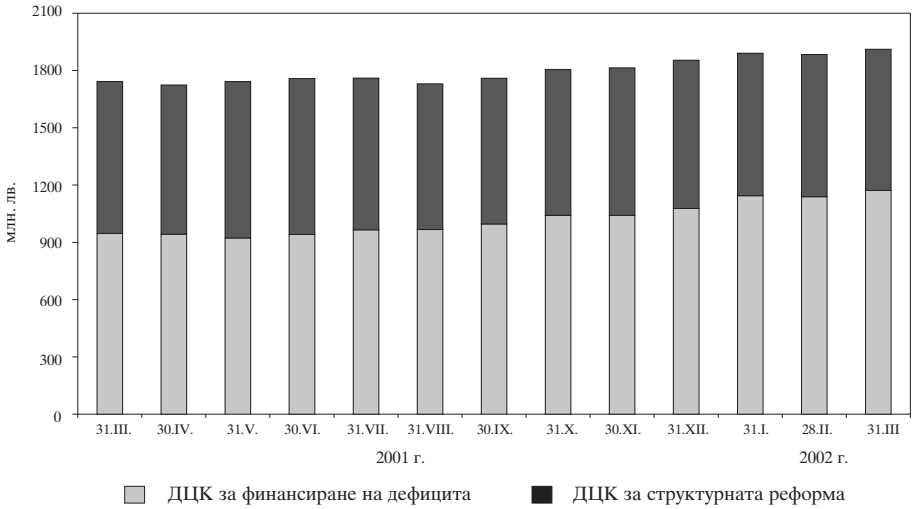
Дългът по ДЦК за финансиране на дефицита е по фактическа сума.

Левовата равностойност на дълга, деноминиран във валута, е изчислена по курса на съответната валута към лева в края на съответния месец:

за 28.12.2001 г. – 1 щ. д. за 2.21926 лв., 1 евро за 1.95583 лв.

за 31.03.2002 г. – 1 щ. д. за 2.24190 лв., 1 евро за 1.95583 лв.

Изменение на вътрешния държавен дълг

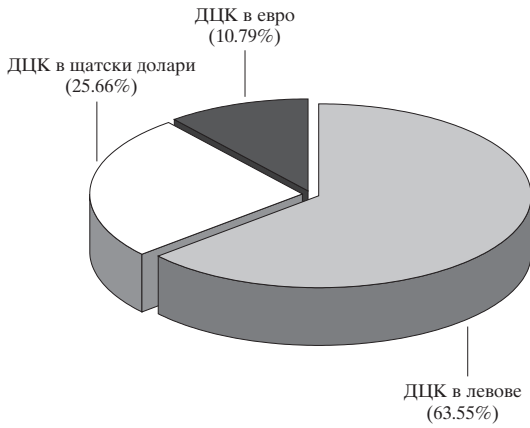

ДЦК за финансиране на бюджетния дефицит в обращение към 31 март

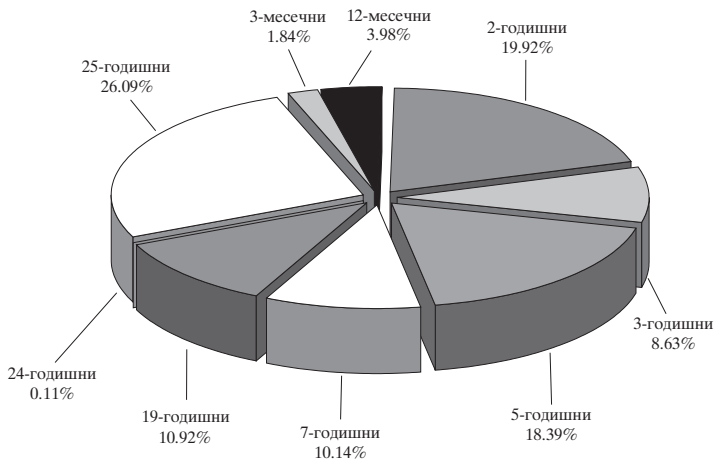

Забележка: Среднопотегленият матурирет на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит, е 3 години и 8 месеца.

Валутна деноминация на ДЦК в обращение към 31 март

Матуритетна структура на ДЦК в обращение към 31 март

Съотношение между ДЦК с фиксиран и с плаващ доход в обращение към 31 март

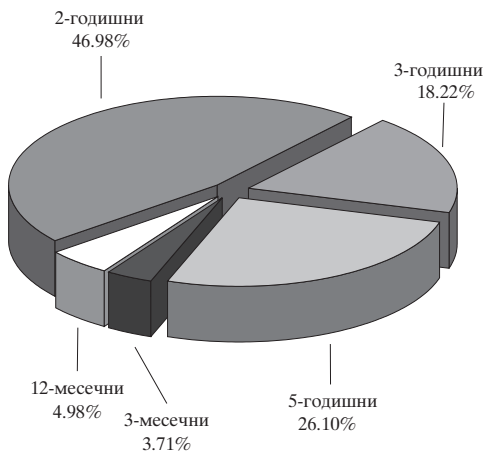
Разходи по вътрешния дълг за периода 1 януари – 31 март 2002 г.

(хил. лв.)

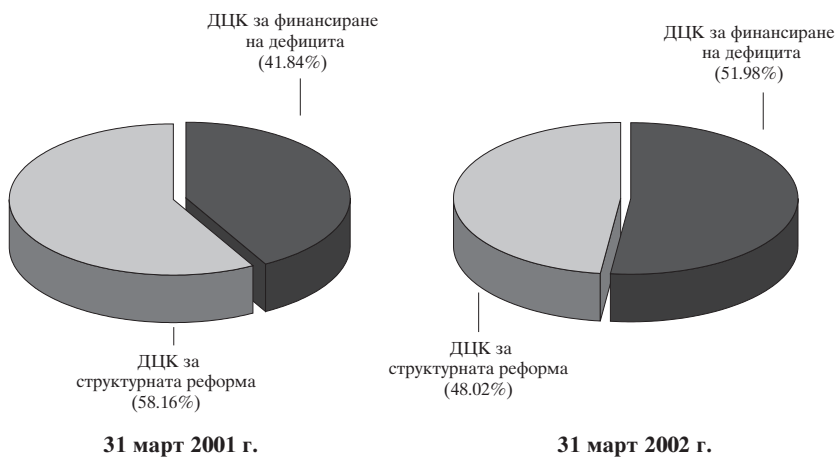
Структура на дълга	Размер на платените лихви (отстъпки)
I. ДЪЛГ ПО ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ ДЕФИЦИТ	
1. ДЦК, емитирани през 1999 г.	89.8
5-годишни	89.8
2. ДЦК, емитирани през 2000 г.	8 901.7
2-годишни	5 461.1
3-годишни	3 440.5
3. ДЦК, емитирани през 2001 г.	9 894.5
3.1. Краткосрочни	1 642.9
3-месечни	701.5
12-месечни	941.4
3.2. Средносрочни*	8 251.7
2-годишни	3 412.2
5-годишни	4 839.5
4. ДЦК, емитирани през 2002 г.	-339.0
5-годишни	-134.0
7-годишни	-205.0
ВСИЧКО РАЗДЕЛ I	18 547.0
II. ДЪЛГ ПО ДЦК, ЕМИТИРАНИ В РЕЗУЛТАТ НА СТРУКТУРНАТА РЕФОРМА	
A. Дълг по ДЦК, емитирани за уреждане на необслужваните кредити на държавни предприятия към банките	
1. Облигации, емитирани по реда на ПМС № 244/1991 г.	77.7
2. Облигации, емитирани по реда на ПМС № 186/1992 г.	47.3
3. Облигации, емитирани по реда на чл. 4 и 5 от ЗУНК/1993 г.	17 008.0
левови	0.0
деноминирани в щатски долари (в лв. по курса за деня)	14 301.8
деноминирани в евро (в лв. по фиксирания курс)	2 706.2
Всичко раздел A	17 133.0
B. Дълг по ДЦК, емитирани по реда на чл. 8 и 9 от ЗДЗВСТЪ/1996 г.	0.0
Всичко раздел B	0.0
ВСИЧКО РАЗДЕЛ II	17 133.0
ОБЩО РАЗХОДИ ПО ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ	35 679.9
III. ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ	0.0
ОБЩО РАЗХОДИ ПО ВЪТРЕШНИЯ ДЪЛГ	35 679.9

* Включени са и приходите от лихви по отворените емисии средносрочни ценни книжа.

Структура на разходите по ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит

Структура на разходите по вътрешния дълг

Външният дълг към края на март е 8449 млн. щ. д. В сравнение с предходния месец това представлява увеличение с 33.2 млн. щ. д. Държавният дълг е 7920.3 млн. щ. д., а държавногарантираният достига 528.7 млн. щ. д.

Новото външно финансиране през март е 100 млн. щ. д., 49.4 млн. щ. д. от които са получени трансове по държавногарантирани заеми. Плащанията по дълга са 281.6 млн. щ. д., като 140.6 млн. щ. д. са погашения по главници и 141 млн. щ. д. – лихви. Погашенията са извършени главно към Парижкия клуб – 9.7 млн. щ. д., Световната банка – 0.3 млн. щ. д., към МВФ – 9.8 млн. щ. д., и по държавногарантирани кредити. Лихвите са изплатени към Парижкия клуб, Световната банка и към Европейския съюз.

Увеличението на външния дълг през месеца се дължи както на полученото външно финансиране по държавногарантирани кредити, така и на движението на курса на щатския долар спрямо европейските валути. Вследствие на тези фактори дългът в долари нараства с 0.11 пункта и достигна 66.8% за сметка на другите два валутни компонента. С около 0.05 пункта се увеличават фиксираните лихвени купони и достигат 11.2%. Средният остатъчен срок на дълга е 12 години и два месеца.

В държавния дълг ценните книжа заемат 58.7%, а кредитите – 35%. Държавногарантираният дълг се увеличава и достига до 6.3%. Брейди облигациите намаляват като относителен дял спрямо предходния месец и са 56.1%. Останалите групи търпят леки промени. Задълженията към МВФ са 12.1%, към Световната банка – 9.6%, към Парижкия клуб – 4.2%, към Европейския съюз – 4%. Държавните инвестиционни кредити заемат 2.4%.

Външен дълг

(млн. щ. д.)

Структура	към 31.XII.2001 г.	към 31.I.2002 г.	към 28.II.2002 г.	към 31.III.2002 г.
Държавен дълг	8 016.8	7 925.1	7 920.3	7 920.3
I. Облигации	4 979.3	4 958.8	4 959.2	4 961.0
1. Брейди облигации	4 759.0	4 742.9	4 742.9	4 742.9
2. Еврооблигации	220.3	215.9	216.3	218.1
II. Кредити	3 037.5	2 966.3	2 961.2	2 959.3
1. Парижки клуб	382.0	375.3	358.2	351.9
2. Световна банка	829.4	823.5	810.8	813.9
2.1. СБ	708.8	704.7	696.8	698.3
2.2. JVIC (JEXIM)	120.6	118.8	114.1	115.6
3. Г – 24	47.5	47.2	47.1	47.3
4. Европейски съюз	343.7	336.8	337.4	340.2
5. МВФ	1 042.9	1 006.2	1 026.3	1 021.0
6. Други	120.4	118.0	118.2	119.2
7. Държавни инвестиционни заеми	211.8	199.9	205.1	206.9
7.1. Световна банка	49.4	49.5	50.4	52.0
7.2. ЕИБ	112.3	108.2	112.5	112.6
7.3. ЕБВР	30.7	28.8	28.8	28.8
7.4. Други	19.3	13.4	13.5	13.5
8. Активирани държавни гаранции	59.8	59.3	58.0	58.9
8.1. Световна банка	43.9	43.7	42.4	43.3
8.2. ЕИБ	3.2	2.9	2.9	2.9
8.3. Други	12.7	12.7	12.6	12.7
Държавногарантиран дълг	507.9	508.1	495.5	528.7
1. Световна банка	147.8	147.2	144.0	144.2
2. ЕИБ	122.6	118.4	118.5	115.2
3. ЕБВР	68.9	66.4	66.5	66.7
4. Други	168.6	176.1	166.5	202.7
ОБЩ РАЗМЕР НА ВЪНШНИЯ ДЪЛГ	8 524.7	8 433.2	8 415.8	8 449.0

Забележки:

1. Преизчисляването на дълга в щатски долари е по централния курс на БНБ за съответните валути към българския лев, валиден за последния работен ден на периода.
2. Данните за последния месец са предварителни.

Ново външно финансиране и извършени плащания по външния дълг към 31 март

Структура	Получени кредити (траншове)		Извършени плащания, в т. ч.			
			погашения		лихви	
	млн. щ. д.	хил. лв.	млн. щ. д.	хил. лв.	млн. щ. д.	хил. лв.
Държавен дълг	50.6	114 010.0	115.9	259 514.5	135.1	301 321.4
I. Облигации	0.0	0.0	16.1	35 917.7	110.9	247 386.5
1. Брейди облигации	0.0	0.0	16.1	35 917.7	110.9	247 386.5
2. Еврооблигации	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
II. Кредити	50.6	114 010.0	99.8	223 596.8	24.2	53 934.9
1. Парижки клуб	0.0	0.0	26.5	59 565.5	1.6	3 649.1
2. Световна банка	1.5	3 255.7	10.6	23 787.6	5.3	12 027.4
2.1. Световна банка	1.5	3 255.7	7.0	15 720.6	4.6	10 352.0
2.2. JVIC (JEXIM)	0.0	0.0	3.6	8 067.1	0.7	1 675.3
3. Г – 24	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	391.3
4. Европейски съюз	0.0	0.0	0.0	0.0	4.0	8 966.6
5. МВФ	39.7	89 826.9	54.7	122 535.8	7.3	16 261.4
6. Други	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
7. Държавни инвестиционни заеми	7.9	17 728.1	6.1	13 374.9	4.6	10 201.4
7.1. Световна банка	3.4	7 593.0	0.4	915.6	0.5	1 028.7
7.2. ЕИБ	4.3	9 658.3	3.8	8 311.0	3.4	7 444.4
7.3. ЕБВР	0.0	0.0	1.9	4 148.2	0.7	1 632.8
7.4. Други	0.2	476.8	0.0	0.0	0.0	95.5
8. Активирани държавни гаранции	1.4	3 199.3	1.9	4 333.0	1.1	2 437.6
8.1. Световна банка	1.4	3 199.3	1.7	3 837.3	1.0	2 193.6
8.2. ЕИБ	0.0	0.0	0.2	495.6	0.1	244.0
8.3. Други	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Държавногарантиран дълг	49.4	109 989.4	24.8	55 226.1	5.9	13 110.6
1. Световна банка	0.0	0.0	2.9	6 553.2	1.9	4 264.3
2. ЕИБ	0.0	0.0	6.5	14 403.2	2.5	5 634.5
3. ЕБВР	0.0	0.0	2.0	4 335.9	0.9	1 879.9
4. Други	49.4	109 989.4	13.4	29 933.8	0.6	1 331.9
ОБЩ РАЗМЕР	100.0	223 999.5	140.6	314 740.6	141.0	314 431.9

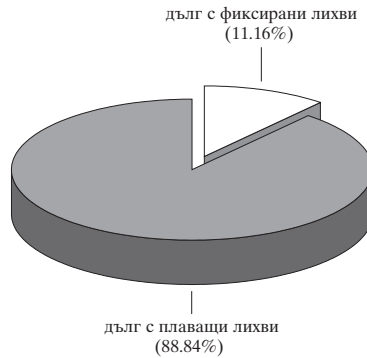
Забележки:

1. Равностойността в щатски долари на полученото ново външно финансиране и извършените плащания е изчислена през централния курс на БНБ за съответните чуждестранни валути към лева, валиден до 16 часа в деня на извършване на съответното плащане.
2. Равностойността в левове на полученото ново външно финансиране и извършените плащания е изчислена по централния курс на БНБ за съответните чуждестранни валути към лева, валиден до 16 часа в деня на извършване на съответното плащане.
3. Данните са неокончателни.

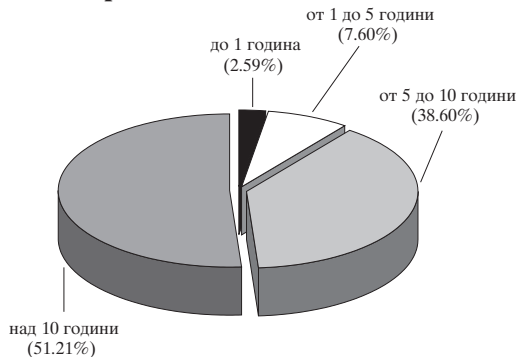
Валутна структура на външния дълг към 31 март

Лихвена структура на външния дълг към 31 март

Остатъчен срок на външния дълг към 31 март

Забележка: Среднопретегленият остатъчен срок на външния дълг е 12 години и 2 месеца.

Общ размер на държавния и държавногарантирания дълг

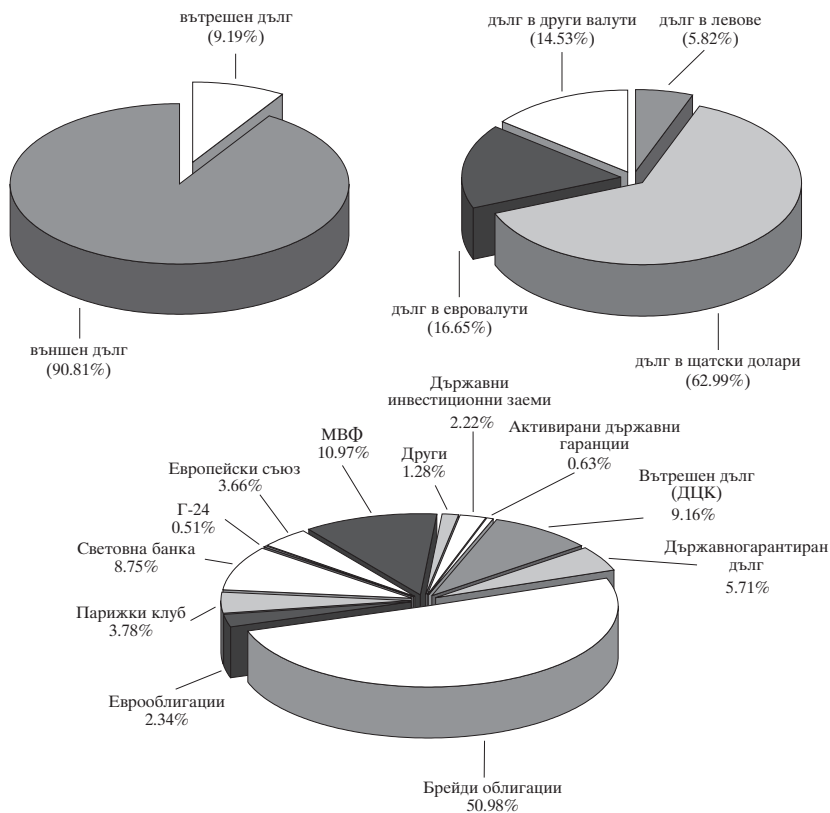
Структура	Дълг към 31 март 2002 г. (хил. лв.)	Държавен дълг/БВП (%)
Вътрешен дълг	1 917 158.5	6.2
Външен дълг	18 941 837.4	61.5
ОБЩО	20 858 995.9	67.8

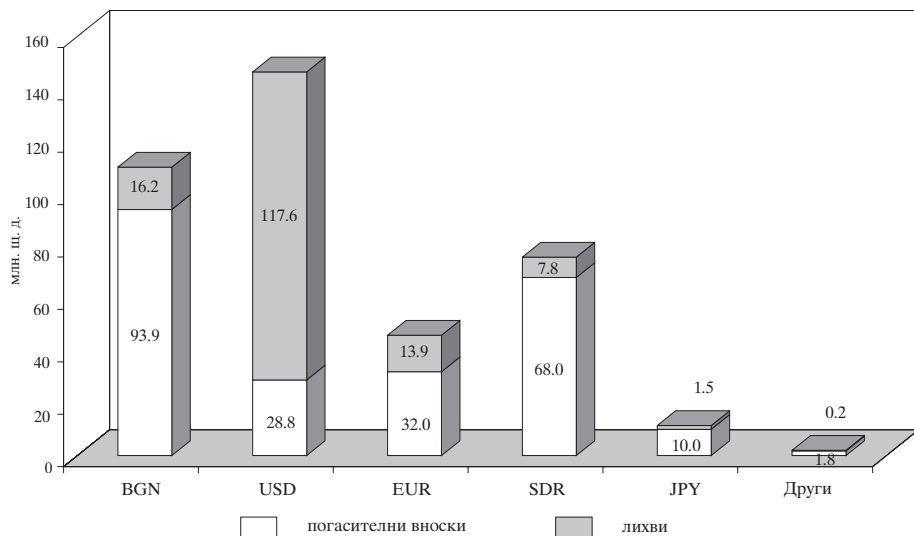
Забележки:

1. За изчисленията е използвана актуализирана прогноза за БВП за 2002 г. – 30 783 млн. лв.
2. Левовата равностойност на външния дълг е преизчислена по централния курс на БНБ за лева към щатския долар за 31 март 2002 г.

Графика 23

Структура на дълга към 31 март

Валутна композиция на извършените плащания по дълга по видове валути към 31 март

СЕВЕРНА АМЕРИКА

САЩ

Американските държавни облигации приключиха месеца при по-ниски ценови нива във връзка с възобновените опасения за покачване на лихвите в САЩ и серията силни икономически показатели, които потвърдиха възходящото движение на местната икономиката. През март правителството оповести данни за покачване на БВП с 1.7 процентни пункта през четвъртото тримесечие на 2001 г., което надминава предварителните прогнози за ръст от 1.4 процентни пункта. Резултатите от предходните месеци обаче имаха ограничен ефект върху търговията с държавен дълг, като инвеститорите продължиха да следят с особено внимание излизането на данни, потвърждаващи перспективите за последователност във възобновяването на растежа. Тези очаквания бяха засилени от обявяването на периодичното изследване на Мичиганския университет, отразяващо покачването на индекса на потребителското доверие до най-високото му ниво от края на 2000 г. със стойности от 95.7 пункта през март при 90.7 пункта, регистрирани през февруари. Според мнозина експерти силното потребление ще бъде базата за бъдещото възстановяване на икономическата активност.

След поредното си заседание Съветът по паричната политика към ФРС обяви по-балансиран намерения по отношение на бъдещите мерки за стимулиране на растежа. Промяната на досегашната позиция на властите, според които основният риск за американската икономика е не вероятното увеличение на инфлацията в резултат на рекордно ниските лихви, а нейната слабост, ориентира инвеститорите към по-високодоходните корпоративни облигации и акции. Според пазара на лихвени фючърси очакваното покачване на лихвите от ФРС в следващите няколко месеца ще бъде с около 1.25 процентни пункта.

На 28 март американското финансово министерство пласира на първичния пазар рекордно висок номинал двегодишни облигации в размер на 25 млрд. щ. д. при много добро търсене от страна на инвеститорите, в резултат на което бе достигната доходност 3.705%. Позитивните новини за американската икономика дадоха начало на разпродажбите на държавен дълг на вторичния пазар при много ниски нива на оборотите и с оглед на очакваното покачване на основните лихви. Вероятното затягане на паричната политика и наплива от корпоративни облигации предизвиква постепенно отслабване на интереса към сигурните, но нискодоходни емисии държавен дълг. В края на март на вторичния пазар двегодишните държав-

ни книжа се търгуваха при доходност 3.73%, което е с 0.75 процентни пункта по-високо от нивата в началото на годината. В същото време петгодишните държавни облигации регистрираха доходност от 4.75%, при десетгодишните тя бе – 5.34%, а при тридесетгодишните – 5.75%.

ЕВРОЗОНА

Доходността на държавните облигации в еврозоната бе по-ниска в края на март поради обявяването на данните за паричното предлагане, които спомогнаха за увеличението на цените на дълговите инструменти и бяха асоциирани с намаляване на шансовете за повишение на лихвите в региона. В края на месеца Европейската централна банка обяви свиване на темпа на нарастване на паричния агрегат М3 от 7.9% през февруари 2001 г. до 7.4% година по-късно. Спирането на масовите продажби на държавни ценни книжа бе обвързано и със затихването на спекулациите за непосредствена промяна на лихвените равнища в САЩ.

Двегодишните книжа на Bundesbank регистрираха спад на доходността до 4.27%, при десетгодишните емисии нивата към края на март бяха около 5.29%. От началото на годината доходността при краткосрочните държавни облигации на Германия се бе покачила с около 0.8 процентни пункта, което се дължеше на оптимистичните очаквания за засилване на икономическия растеж в еврозоната и неизменно покачване на лихвите от Европейската централна банка. Само в рамките на последния месец увеличението на доходностите при книжата с краткосрочни матуритети бе с около 50 базисни точки.

Текущият спад в цените на дълга през първата половина на март се дължеше на данните за нарастване на инфлацията в двете най-големи икономически сили в Евросъюза – Германия и Франция. Индексът на потребителските цени в Германия отбеляза ново нарастване през изминалия месец, а годишната инфлация във Франция надхвърли очакванията на експертите за 2.2% увеличение. По традиция влошаването на инфлационните показатели вещае отслабване на търсенето на краткосрочен дълг.

В същото време обаче индексът Ifo, отразяващ настроенията сред 7000 водещи немски компании, бележи за пореден месец подобрене със скок над предварителните прогнози и стойности от 91.8 пункта за март при 88.5 пункта за предходния месец. Макар и в по-ограничена степен тази новина също рефлектира върху ликвидирането на позиции в държавни ценни книжа.

РУСИЯ

Руското външно министерство оповести, че брутният външен дълг на страната е намалял до 130.1 млрд. щ. д. в началото на текущата година в сравнение с 143.3 млрд. щ. д., регистрирани през предходната година. В структурата на дълга с най-голям дял – около 35%, са еврооблигационните емисии и облигациите, деноминирани в чужда валута, следвани от дълга към Парижкия клуб – 32% и задълженията към международните финансови институции – 12%. Заместник-финансовият министър на Русия обяви, че правителството може да отложи емитирането на 2 млрд. щ. д. еврооблигационен дълг през текущата година, каквото бе предварителното намерение на властите.

Обявени бяха предварителни данни за касовия излишък в бюджета за първите два месеца на 2002 г. – размерът му за този период е достигнал 2.3% от БВП на страната. В същото време според централната банка валутните резерви на страната бележат покачване до 37.6 млрд. щ. д. в последната седмица на март.

ПОЛША

Полското финансово министерство обяви, че през идващия месец ще пласира на вътрешния пазар нова облигационна емисия с падеж 2022 г. и лихвен купон 5.75%. Пускането на емисията е една от основните цели, залегнали в правителствената стратегията за управление на дълга в периода 2002 – 2004 г. В рамките на този период властите предвиждат удължаване на матуритета на вътрешния държавен дълг. В момента най-дългосрочният базов инструмент на вътрешния пазар в Полша са десетгодишните държавни облигации, въведени през 1999 г. Новата емисия ще бъде пласирана след проучване на пазара на ДЦК, чийто обем към момента възлиза приблизително на 26 млрд. щ. д. Във връзка с това министерството на финансите ще разреди честотата на аукционите за продажба на десетгодишни емисии с плаващ лихвен купон, които до момента се провеждаха на всеки два месеца. Непроменена обаче остава схемата за пласиране на десетгодишните облигации с фиксирана лихва.

ТУРЦИЯ

По последни данни на турското финансово министерство към края на февруари вътрешният държавен дълг е възлизал на 87 млрд. щ. д. Мерките, залегнали в новото споразумение на страната с МВФ, предвиждат редуциране размера на вътрешния дълг чрез затягане на бюджета, намаление на лихвените равнища, удължаване на матуритетната структура и засилване на външното финансиране. След кризата от началото на 2000 г.

срочността на емисиите, които финансовото министерство предлага на вътрешния пазар, е ограничена до една година поради липсата на интерес от страна на инвеститорите към инструменти с по-дълги матуритети.

При подписването на последното кредитно споразумение с МВФ турските власти се ангажираха през 2002 г. да емитират на международните пазари облигационен дълг в размер на 2.5 млрд. щ. д. В контекста на това изискване през март Турция допълни с 600 млн. щ. д. своя емисия с лихвен купон от 9.875% и падеж през 2008 г. При повторното отваряне на емисията тя бе разпродадена при цена 98.896, доходност в размер на 10.125% и спред от 546 базови точки над базови американски облигации. Това е третото поред излизане на страната на външните пазари след 600 млн. щ. д. с падеж 2012 г. и 250 млн. щ. д. с падеж 2006 г., които бяха емитирани от началото на годината. Местното финансово министерство обяви, че вече е дало мандат на Credit Suisse First Boston и Morgan Stanley за реализирането на оферта за продажбата на още около 500 млн. щ. д. пет- до седемгодишни глобални облигации.

През последните няколко седмици цените на турския дълг бяха негативно повлияни в резултат на слуховете за нова военна операция на САЩ срещу съседен Ирак. Въпреки твърдата позиция, както на американското правителство, така и на МВФ, по повод продължаването на финансовата подкрепа за страната много инвеститори са все по-скептично настроени относно ценовите нива на турските финансови активи и отражението на евентуална военна интервенция върху приходите от туризъм. През март Турция получи от САЩ финансиране за 228 млн. щ. д., чието предназначение е за общи разходи на правителството. Това създаде допълнителна подкрепа за цените на турския дълг. През изминалия месец турският дял от индекса на JP Morgan EMBI+ се колебаеше при спред около 600 точки над базовите американски облигации.

РУМЪНИЯ

Румънското правителство обяви, че ще настоява пред МВФ страната да получи наведнъж два поредни транша съгласно действащото кредитно споразумение на стойност около 340 млн. щ. д., което бе договорено през октомври миналата година. По неофициална информация размерът на всеки един от траншовете е около 50 – 60 млн. щ. д. Въпреки че предварителното усвояване на средствата е технически възможно според клаузите на договора, уговарянето на условията, при които това би могло да стане е доста условно предвид тенденцията да бъде надхвърлен прогнозния годишен бюджетен дефицит от 3.2% от БВП и поради общото отслабване на фискалната дисциплина. Според мнения на местни експерти особено важна в случая ще бъде принципната позиция на румънските власти по отношение на проблема с просрочените задължения на държавните компании.

От своя страна представителите на МВФ настояват, че спазването на

бюджетния дефицит ще наложи ограничение на дефицита по текущата сметка от 6% от БВП за 2001 г. до 5.5% от БВП през 2002 г. при същевременно намаление на размера на годишната инфлация до 22%, след като през 2001 г. ръстът ѝ достигна цели 30%.

Румънското правителство наскоро увеличи годишния си дългов лимит от 3 млрд. щ. д. на 3.4 млрд. щ. д. Впоследствие властите обявиха, че в началото на април планират да започнат презентацията на нова десетгодишна еврооблигационна емисия в размер на 500 млн. евро. Това ще бъде втора еврооблигационна емисия за страната в рамките на една година. През юни 2001 г. правителството пласира на международните пазари 600 млн. евро седемгодишни еврооблигации с лихвен купон 10.625%. Официални източници са посочили като вероятно излизането на по-късен етап на нова румънска емисия, този път на американските пазари.

ЮЖНА АМЕРИКА

АРЖЕНТИНА

Говорителят на МВФ Том Доусън оповести, че международната финансова институция ще изпрати техническа мисия в страната в началото на април с цел да бъдат установени въпросите, които ще се дискутират по повод подписването на спасителното за страната споразумение за финансова помощ. Ако разговорите протекат в благоприятна насока първата мисия на фонда ще бъде последвана от втора, която ще договори конкретните условия за получаване на финансирането. В началото на март МВФ изпрати свои представители в Аржентина, които оцениха положително приетия закон за бюджета, но същевременно отбелязаха, че от правителството се очакват нови мерки за възстановяване на доверието на инвеститорите, ограничаване на преразходите и спиране на печатането на пари от провинциите.

В началото на месеца Сенатът одобри бюджета за 2002 г., в който се предвижда съкращение на държавните разходи с 14% в сравнение с предходната година при прогнозен инфлационен ръст от 15%. По официални данни инфлацията за първите два месеца на 2002 г. е достигнала 5.4%, поради което експертите определят заложената в бюджета цифра като оптимистична. Правителството въведе допълнителен данък върху износа на стоки от страната, за да засили приходите в бюджета. Освен това значителна стъпка напред към удовлетворяване на исканията на МВФ бе и вдигането на ограничението за търговските банки да продават щатски долари на открития пазар. Досега банките бяха заставяни да продават чуждата си валута само на централната банка.

През март МВФ проведе с кръг от водещи икономически експерти закрити консултации, посветени на мерките за извеждане на аржентинската

икономика от сериозните финансови проблеми и за предотвратяване на хиперинфлацията в страната. Едно от основните притеснения на експертите от фонда обаче е свързано с възможността след отпускане на необходимите средства те да бъдат използвани за противодействие на засиленото обезценяване на местната парична единица.

През последната седмица на месеца аржентинската валута падна до рекордно ниските 4 песо за 1 щ. д., но интервенцията на централната банка възвърна търговията около ниво 3 песо за 1 щ. д. Девалвацията на аржентинската парична единица от началото на януари, когато бе изоставен фиксирания курс, до момента е стигнала 68%. В подкрепа на местната валута централната банка пласира на вътрешния пазар ограничени количества държавни ценни книжа с годишна лихва 90%. В същото време според източници, близки до президента на републиката – Едуардо Дуалде, в ход е обсъждането на план за преминаване от свободно плаващ валутен курс към режим на валутен коридор. От своя страна президентът отрече да е провеждана дискусия относно префиксирането на аржентинското песо, но изрази мнение, че местната валута трябва да бъде засилена до нивото на бразилския реал. Според представителите на МВФ темата за ново фиксиране на песото няма да бъде поставяна на дневен ред по време на преговорите с правителството.

В стремеж да бъдат ограничени тежките социални последици от задълбочаващата се финансова криза Интерамериканската банка за развитие (IADB) преоформи и отпусна 694 млн. щ. д. кредити за Аржентина, чието основно предназначение е финансирането на социални програми. Същевременно министърът на икономиката заяви, че се надява след възобновяването на официалното кредитиране от МВФ правителството да успее да посрещне близо 5 млрд. щ. д. плащания, дължими през настоящата година по кредити на Световната банка и Интерамериканската банка за развитие.

БРАЗИЛИЯ

Мисията на МВФ приключи редовния преглед във връзка с изпълнението на условията по текущото стендбай споразумение с Бразилия, чийто размер възлиза на 15 млрд. щ. д. Въз основа на направените заключения за посрещане на всички предварителни ангажименти представителите на МВФ ще препоръчат отпускането на още 5 млрд. щ. д., които правителството би могло да използва при необходимост. Едно от ключовите условия по споразумението е постигането първичен бюджетен излишък в рамките на 3.5% от БВП до края на 2002 г. По официални данни през първите два месеца на годината размерът на текущия първичен излишък е бил 4.3% от БВП.

Потвърждението на подкрепата на МВФ за страната оказва положителен ефект върху цените на бразилския дълг. През последния месец ценовите нива на бразилските емисии спаднаха поради политическите събития

около приближаващите президентски избори и влиянието на икономическата обстановка в Аржентина. Бразилският дял от индекса на JP Morgan EMBI+ регистрира спред от около 730 базисни точки над базовите американски държавни облигации, при ниво от 600 – 660 базисни точки на общия индекс.

Същевременно Бразилия емитира на външните пазари шестгодишни глобални облигации с номинал 1.25 млрд. щ. д., лихвен купон 11.5% и спред от 738 базисни точки над базови облигации на американското финансово министерство. Реализираният номинал е превишил почти двойно първоначално предложеното количество от 750 млн. щ. д. Емисионната цена на новите бразилски облигации е била 99.004 при доходност от 11.736%.

На 20 март Бразилската централна банка оповести решението си да намали основната лихва в страната с 25 базисни точки до 18.5%, след като през последната година неизменно поддържаше рестриктивна парична политика, следваща темпа на инфлацията. Промяната е продиктувана от подобряването на инфлационните индикатори през последните два месеца, както и от изгледите за възстановяване на глобалната икономика. Официалната прогноза на бразилските власти е, че до края на 2002 г. инфлацията ще остане в рамките на 3.5%, при възможно отклонение от +/- 2.00 процентни пункта.

ISSN 1311 – 0039

Материалите са получени за редакционна обработка на 12 април 2002 г.

Информацията, публикувана в бюлетина, може да се ползва без специално разрешение, единствено с изричното позоваване на източника.

Издание на Министерството на финансите,
дирекция „Държавни и гарантирани от държавата дългове“, тел. 9859-2490, 9859-2491.

Предпечатна подготовка: „Печатни издания на БНБ“
Печат и книговезко изпълнение: Полиграфична база на БНБ.